

Ranolder-múlt és a 2019. évi Leövey Napok

A Ferencvárosban, a Vendel utca és Thaly Kálmán utca sarkán hatalmas épület áll. Impozáns lépcsősor vezet a bejáráshoz. Odabent Józsa Judit keramikusművész Leövey Klárát ábrázoló kispasztikája fogadja az érkezőt, a folyosókon érettségi tablók meg az iskola színjátszókörének plakátjai: Shakespeare, Molnár Ferenc, Abigél, Képzelt riport... A II. emeleti folyosó szinte előcsarnokká szélesedik, onnan nyílik egy színpadtechnikával ellátott koncertterem, Kodály Zoltán nevét viseli, hiszen a Mester gyakran látogatott az iskolába. Szomszédságában az Udvardi Erzsébet rajzterem: a festőművész ebben az iskolában tanított. Emléktáblák: Ranolder János hajdani veszprémi püspök, az iskolaalapító; Csorda Róza Romána nővér, a kórusszervező, egykori igazgató; Leövey Klára, a névadó; a világhírű karnagy, Andor Ilona. *Jó helyen járunk.*

Nagy sokaság: tanárok, diákok, vendégek minden korosztályból, azután a vendégként fellépő, ám e falak között mégis otthonos Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kórusának tagjai; beszélgetők, ismerősök vagy most ismerkedők. Örömteli várakozás: ünnepre jöttünk. Iskolatörténeti kiállítás nyílik. Olvasgatjuk a feliratokat, nézegetjük a posztereket, tárlókat, sok évtizedes fotókat, relikviákat. A mellettem álló hölgy – a Kodály Kórus egyenruháját viseli – rámutat egy diáklányra, az egyik régi énekkaros csoportképen: „Ez itt én vagyok” – mondja.

Április 15-én délben az Örökhagyó tanáraink című tárlattal nyitotta meg szokásos tavaszi rendezvénysorozatát az 1875-ben alapított *Ranolder Intézet*, utóbb Vendel utcai Tanítóképző örököse, a *Leövey Klára Gimnázium*. A tárlat az iskola jelesei közül két zene-, ill. sporttörténeti személységnek állít emléket: Andor Ilona, valamint Szentirmay Miklósné Kovácshegyi Erzsébet atléta, testnevelő- és néptáncpedagógus életét, munkásságát mutatja be. Mindketten 90 évvel ezelőtt, 1929-ben lettek a Vendel utcai intézmény tanárai, pályájuknak már nem első állomásaként; ők azok, akik – lévén világiak – a régi Ranolder hagyományait továbbvihették, mikor az államosítás után a diktatúra az irgalmas nővéreket száműzte az oktatásból. Mindketten nyugdíjba vonulásukig maradtak is e falak között: Szentirmay tanárnő 1963-ig, Andor Ilona negyven éven át, 1969-ig tanított az iskolában (és egy további éven át utóda, a ma már itthon és külföldön egyaránt ismert és elismert akkori pályakezdő, Kollár Éva munkáját segítette). Még egy kerek évszám – hetven éve, 1949-ben történt, hogy Andor Ilona kezdeményezésére az iskola kórusa fölvette Kodály Zoltán nevét.

„ÖRÖKHAGYÓ TANÁRAINK”
„...A HAVASI GYOPÁRTÓL A HÓVIRÁGON ÁT A KODÁLYI ÖRÖKSÉGIG...”

Andor Ilona

Emlékiállítás és koncert
a LEÖVEY NAPOK keretében

Szentirmay Miklósné

a budapesti Leövey Klára Gimnázium
II. emeleti folyosóján és a Kodály tereben
2019. április 15-én 12 órakor

Kovácshegyi Erzsébet

A Ranolder Intézetben, a Vendel-utcai Tanítónőképzőben majd a Leövey Klára Gimnáziumban
négy évtizedig tanító, nevelő, neves, szeretett egykori tanáraink tiszteletére –
a 115 éve született

ANDOR ILONA zenepedagógus és harnagy és –
a 112 éve született

SZENTIRMAY MIKLÓSNÉ, Kovácshegyi Erzsébet testnevelő tanár
emlékeiből, relikviáiból.

A Leövey Napokat és az emlékiállítást megnyitja
Sébőkné Orosz Katalin, igazgató
beszédet mond:

B. Szentirmay Judit, a Ferencvárosi Természetbarátok Sportkörének elnöke
B. Horváth Andrea, harnagy, a Magyar Kodály Társaság társelnöke

koncertet ad:

a Csokonai Vitéz Mihály Községi díjjal kitüntetett
és a 70 évvel ezelőtt Andor Ilona által alapított Kodály Kórus örököse,

az **ANDOR ILONA BARÁTI TÁRSASÁG KODÁLY KÓRUSA**
Vezényel: **B. HORVÁTH ANDREA**
KÓTA Életműdíjas harnagy

A koncert után koszorúzás Andor Ilona emléktáblájánál

A tablókról és tárlókból megismerhetjük a két pedagógus művészi-ill. sporteredményeit, pályafutásuk állomásait, tárgyi emlékeit: Ferencvárosi Torna Club, 1928. évi amszterdami olimpia; Kodály-Bartók-Britten kompozíciók 1965-ben készült Columbia-lemezen, Kodály Zoltán

kézírása Andor Ilonának dedikált kottákon. A magyar sport és zene diadalútja külföldön, sport- és zeneélet egy budapesti iskolában. Sport és zene – a legutóbbi években nálunk mintha közügyggyé válna. Több már pusztá jelszónál a mindennapos mozgás, éneklés iskolai programja is. Igazi életformáló valósággá persze bármilyen program, csakis „örökhangyó tanárok” által válhat. – Mostanában mintha Kodály ezer éves terve is életere kelne. „Tudunk-e Európa és Ázsia kultúrája közt nem ide-oda hányódó komp lenni, hanem híd, s talán mindkettővel összefüggő szárazföld?” – kérdezte, Ady metaforájával, a Mester. Ma talán elmondható: van rá esély. És nem is csak a kultúrában. A Kodály-pedagógia maga is híd, Bostontól Tokióig. Ahogyan hidat épített Andor Ilona művészete, Aldebourgh-tól Moszkváig.

Andor Ilona kórusa 1969 után, az iskolából kinőve is együtt maradt, és vezetőjének 1977-ben bekövetkezett haláláig működött, majd – 18 évi szünet után – a Ranolder Intézet és a Leövey Klára Gimnázium fennállásának 120. évfordulójára, az Andor Ilona Baráti Társaság keretében újjáalakult. Ennek a régi-új együttesnek alapító tagjai és karnagya B. Horváth Andrea egyaránt Andor Ilona tanítványai voltak. Az énekkar bemutatkozásában olvasható állítás: – „*Andor Ilona és Kodály Zoltán szellemi örökségét ápolják itthon és külföldön egyaránt*” – nem üres szólam.

Két tárlóban a Társaság eredményes tevékenységének dokumentumai láthatók: fényképek, feljegyzések hangversenyekről a Nádor Teremben és Belgiumban, pápai audiencián és az óbudai Szentháromság templomban; Vavrincez Béla nekik szóló kórusmű-ajánlása, könyvek Andor Ilona munkásságáról, az ő művészetét bemutató hanglez-kiadványok. Saját hanglezük is van, a kiállítás megnyitóján adott ünnepi műsoruk pedig élő hitelesítése elhivatottságuknak.

A rendezvényt megnyitó *Sebőkné Orosz Katalin* igazgatóasszony szavai után a kiállítás két rendezője, *Baloghné Szentirmay Judit*, a Ferencvárosi Természetbarátok Sportkörének elnöke (Szentirmay Miklósné leánya), valamint *Breinichné Horváth Andrea*, a Kodály Kórust újjáalapító karnagy, a Magyar Kodály Társaság társelnöke mondott emlékbeszédet.

Ezt követte a Kodály Teremben az említett kórusműsor, Kodály- és Bartók-művekkel (*Nagyszalontai köszöntő, Esti dal*, ill. *Tavaszi és Leánynéző*), Giovanni da Nola *Chi la gagliarda donna vo imparare* kezdetű vidám darabjával, végül egy Szőnyi Erzsébet-kórusciklussal

(Öt világrész dalai) – ez utóbbit Németh Sándor kísérte zongorán. A műsor előtt a vezénylő néhány szóval „megnyugtatta” a termet megtöltő, zömében ifjú hallgatóságot: fiatal hangokat fognak hallani – és valóban, mintha Andor Ilona egykori nőikara szólalt volna meg, szinte hihetetlen módon a jelenbe hozva *annak a kórusnak* a hangszínét, előadói frissességét. Nemcsak a hangok fiatalok: az együttes, pódiumra lépve, egyszerre csak maga sugározta a fiatalságot, életkedvet, lendületet. *Aki gagliardát akar tanulni*, ezektől a hölgyektől bizvást tanulhat. A befejező műsorszám is sajátos módon kortalan és korlátlan: énekelhetik és élvezhetik ifjak és idősebbek, bölcsek és jámborak, akárcsak Bartók és Kodály gyermekkarait. Egyébként méltó is, hogy zárásul Szőnyi-darab szólalt meg, hiszen a zenét öt kontinensen szolgáló komponistájuk e napokban ünnepli, jó alkotóerőben, 95. születésnapját.

A rendezvény Andor Ilona emléktáblájának megkoszorúzásával zárult. Kodály-bicinium hangjai kísérték, időtlen és mindig időszerű üzenettel, méltón a két örökhagyó tanárhoz, illőn az iskolához: *Folyik a víz, áll a part...* Mindössze két szólam, talán két perc, mégis mekkora ív Kelet és Nyugat között.

Híd főállást keresünk? Azt is megleljük. Az ünnepről távozóban, az egyik poszter feliratára esik a tekintet, rajta Kovácshegyi Erzsébet egykori alma materének, a Testnevelési Főiskolának egykori hitvallása olvasható: „Mindenható Úristen, felséges színed előtt lelkembe tekintek és vizsgálok magamat annak a nagyszerű hivatásnak világánál, amelyre meghívtál. Embereket akarok nevelni a hazának, az emberiségnek, Isten országának.”

Ha minden a nevelők nevelésével kezdődik, ez a Sík Sándor írta-szerkesztette imádság biztos kiindulópont, minden időben.

Köteles György